

Posudek oponenta diplomové práce Tomáše Lazára *Ústavnoprávní vývoj v amerických kolóniách*

Autor ve své diplomové práci zpracoval téma, které není častým tématem mezi diplomovými pracemi na Právnické fakultě Univerzity Karlovy.

Téma je náročné vzhledem k tomu, že jeho zpracování vyžaduje důkladnou znalost zahraniční, především anglicko-jazyčné odborné literatury. Kromě toho je nutný bližší vhléd do okolností vzniku a fungování amerických kolonií a schopnost analyzovat jednotlivé ústavní normy a srovnávat je.

Autor splnil cíl své práce tím, že pojednal o ústavněprávním vývoji amerických kolonií od jejich vzniku v 17. století do jejich zániku na konci 18. století. Svou diplomovou prací však přesáhl poněkud zadané téma. Na s. 70–82 totiž popsal vznik Článků konfederace a Ústavy USA, aniž by v dostatečné míře pojednal o vlivu koloniálního myšlení na tyto dokumenty.

Diplomová práce má logickou strukturu. Autor popisuje dění v koloniích v chronologickém sledu. Nejprve uvádí anglické průzkumné cesty v 16. století, a dále pokračuje líčením utváření kolonií v 17. století. Je správné, že tomuto období věnuje nejvíce pozornosti. Své pojednání pak uzavírá popisem vývoje v 18. století. Na některých místech je však logický sled událostí přerušen, a časově pozdější událost je předržena před novější (např. v odstavci počínajícím na s. 39 dole a pokračujícím na s. 40 nahoře).

Diplomant používá chronologickou metodu uspořádání práce současně s geografickým vymezením, kterým je rozdělení kolonií na tři politické subkultury: moralistickou (Nová Anglie), individualistickou (středoatlantické kolonie) a tradicionalistickou (jižní kolonie). Nepříliš přesným je nadpis třetí kapitoly. Místo názvu „Oblasť Nového Anglicka do zrušenia monarchie“ by se hodilo: „Nové Anglicko v prvej polovici 17. storočia“, aby logicky odpovídal názvům ostatních kapitol (viz název šesté kapitoly „Južné kolónie v prvej polovici 17. storočí“).

Za klad práce považuji práci s cizojazyčnou literaturou. Kladem je rovněž skutečnost, že diplomant opírá svůj výklad o dílo J. Kuklíka a R. Seltenreicha *Dějiny angloamerického práva*. Domnívám se, že diplomant měl však ve větší míře citovat dobové dokumenty uváděné ve jmenovaném díle. Diplomová práce by se pak stala komplexnější či dokonce plastičtější. V podání diplomanta se pojednání o ústavněprávním vývoji amerických kolonií stává jen suchým přehledem rozmanitých ústavněprávních úprav, které se během období jejich zhruba stopadesátiletých dějin poměrně často měnily.

Na závěr několik drobných poznámek:

1. Na s. 10 autor uvádí: „Spomenuté kolónie spolu vytvorili tzv. moralistickú politickú subkultúru, v rámci ktorej sa spoločnosť snažila o dosáhnutie tzv. obecného dobra.“ Jsem toho názoru, že se slovem takzvaný (tzv.) by se mělo šetřit. Jeho druhé použití ve zmíněné větě považuji za vysloveně nevhodné vzhledem k tomu, že obecné dobro je vznešená hodnota, nikoliv něco takzvaného.
2. Na s. 16 v citátu věty pocházející z dokumentu *Práva a svobody Massachusetts* měla být uvedena jen s. 479, na níž je věta napsána, nikoli s. 479–481, na nichž je uveřejněn celý dokument.

3. Na s. 26 autor uvádí: „Táto zmena tak znamenala definitívne odstránenie aktívneho členstva v náboženskej obci ako jednej z podmienok volebného práva a odstránenie vplyvu náboženstva na politický život kolónie.“ O tomto závere lze vážně pochybovat. Pro dobu konce 17. století je v dané oblasti pochybné hovořit o odstranění vlivu náboženství na politický život kolonie.

Práci lze považovat za vcelku docela dobrou, a proto ji přes uvedené výtky doporučuji k úspěšné obhajobě.

V Praze 17. dubna 2017

Doc. JUDr. Zábaj Horák, Ph.D.
oponent